

Delaktighet, inflytande och makt

– LSU:s POLITISKA PLATTFORM

Inledning och utgångspunkt

1. LSU:s vision är ett samhälle där ungdomsorganisationernas fulla potential tas till vara. Ungdomsorganisationer av alla de slag är en kraft som för samhället framåt. LSU:s uppgift är att stärka sina medlemsorganisationers arbete så att visionen kan bli verklighet.
2. LSU arbetar för att uppvärdera och synliggöra ungas engagemang, skapa debatt och förutsättningar för ungas deltagande i samhällsutvecklingen och förbättra villkoren för ungas organisering. LSU:s politiska plattform anger vad LSU:s medlemsorganisationer gemensamt beslutat att LSU ska verka för.
3. Hälften av jordens invånare är barn och unga. De har rätt till delaktighet, inflytande och makt. Medbestämmande i samhället är en rättighet och ett ansvar. Samhällets uppgift är att lära sig se och ge plats för unga människor utifrån den resurs unga är och i högre grad skulle kunna vara. Ungas rättighet och ansvar är att bidra med sin fulla potential, kreativitet och kraft här och nu. Unga är lika lite framtiden som medelålders personer är dåtiden.
4. Unga människor är inte en homogen grupp. Vi har alla skiftande värderingar, erfarenheter, intressen, förutsättningar och möjligheter. Det är avgörande att ungdomspolitikerna i Sverige, Europa och världen är ett lyhört instrument för de särskilda behov och intressen som olika ungdomsgrupper har. Mångfalden inom och bland Sveriges ungdomsorganisationer utgör LSU:s styrka och främsta potential.
5. Ungdomsorganisationer i Sverige och världen ger unga människor möjlighet att engagera sig, organisera sig, utvecklas och ta ansvar. De visar på betydelsen av att människor går samman för handling. Ungdomsorganisationerna driver utvecklingen framåt för exempelvis en bättre miljö, en meningsfull fritid, ett fritt kulturutövande, för fred, demokrati, öppenhet, rättvisa eller mot förtryck.
6. Ungdomsorganisationer spelar en viktig roll i att minska avstånden mellan där beslut om samhället fattas och där de genomförs genom att vara delaktiga både när beslut tas och när de sätts i verket. LSU verkar för att öppna upp och göra politiska processer på alla nivåer tillgängliga för unga. Unga vill och kan bidra med unika erfarenheter, nytänkande och kompetens.
7. Det är nödvändigt med en övergripande strategi och politik för ungdomar på alla nivåer. Dels för att visa hur vi unga människor påverkas av politiska beslut inom olika områden, dels för att öka kunskapen om ungas levnadsvillkor. Ett ungdomsperspektiv och en ungdomspolitik värd namnet innefattar förståelsen för att ungdomar inte bara är en målgrupp utan även initiativtagare, deltagare, beslutsfattare och ledare här och nu.
8. Vi vet att det informella lärandet, den ickeformella utbildningen och andra erfarenheter från föreningslivet ger individen ett starkt självförtroende och bred kompetens. Det informella lärandet är en viktig resurs i individens utveckling och demokratiska bildning och behöver uppvärderas. Utifrån vårt perspektiv måste icke-formell utbildning ges mer utrymme, värderas högre och ses som ett viktigt komplement till det formella utbildningssystemet. I ungdomsorganisationer växer nytt ledarskap, kreativitet, entreprenörskap och innovationsförmåga.
9. Mänskliga rättigheter är universella, de gäller alla, alltid, överallt – utan undantag. Ungdomsorganisationer tar på olika sätt ansvar för att stärka skyddet för alla människors rättigheter

och driver på utvecklingen av desamma. Utifrån FN:s deklaration om mänskliga rättigheter och FN:s konvention om barnets rättigheter hämtar LSU kraft för att stärka ungdomsorganisationer i Sverige och i världen.

10. För oss är jämlikhet mellan individer och jämställdhet gällande kön en självklarhet. Vi är med och lägger grunden för ett samhälle som inte diskriminerar eller förtrycker någon människa eller generation, inom eller över världens nationsgränser.
11. En hållbar utveckling, det vill säga kommande generationers rätt att själva skapa sin samtid utan att behöva städa upp följderna av tidigare generationers ekologiska, sociala eller ekonomiska verkningar, måste präglade politiska beslut på alla nivåer. Unga idag kommer att bära konsekvenserna av den politik som förs – eller inte förs.
12. Ungdomsorganisationer har inte en gemensam totallösning på hur framtiden bör se ut eller hur vägen dit går. Vi tror på de nya tankar och perspektiv som kan växa fram när unga människor släpps in i rum där beslut fattas. Ungdomsorganisationerna i Sverige och världen spelar en viktig roll för att unga människor ska finna konstruktiva vägar för att kanalisera sitt engagemang och utöva sina politiska rättigheter.

Politiska perspektiv

13. Förutsättningarna för ungas organisering utgörs av förenings-, mötes-, tanke- och yttrandefrihet. En fullt fungerande rättsstat måste ständigt sträva efter att dessa rättigheter efterföljs, uppmuntras och används med respekt för allas lika värde, oavsett ålder.
14. Vi ser ingen demokrati utan fria val, allmän rösträtt, rättssäkerhet och fri information. Alla ska ha samma rätt och möjlighet att, utan åtskillnad, direkt delta i offentliga angelägenheter eller påverka genom valda företrädare. Ungas mobilitet ska inte behöva utgöra hinder för att delta och utöva inflytande över den politiska processen. Rätten att utöva politiskt inflytande gäller även dem utan rösträtt. Politiken behöver visa att den tar ungas intressen, situation och levnadsförhållanden på allvar. Det är viktigt att problematisera och diskutera om en sänkt rösträttsålder skulle leda till större deltagande och inflytande av unga.
15. Inflytandeforum för unga måste utgå från ungas perspektiv och behov på alla nivåer. Vi menar att dessa forum har potential att vara en bra plattform för delaktighet. De får dock inte bli en ersättning för reellt inflytande där besluten tas. Avgörande är allas lika möjligheter och uppmuntran att delta, att mandatet är tydligt, att dagordningen är öppen, att resurser avsätts samt att besluten leder till faktisk påverkan.
16. Forskning kring ungas delaktighet, attityder, organisering och representation är idag bristfällig. Medvetenheten och medlen måste öka samtidigt som unga människor måste ges tillfälle och rätt att vara delaktiga i skapandet av frågeställningar. Resultaten måste sökas, struktureras och presenteras på ett sätt som gör dem lättillgängliga och jämförbara över tid och plats.
17. Den värld vi lever i idag lämpar sig inte för en strikt uppdelning mellan lokal, nationell, regional eller global politik. Relationen mellan det globala och det lokala blir allt mer präglad av ett ömsesidigt beroende. Det är därför centralt att ungas delaktighet, inflytande och makt inte stoppas vid kommun- eller nationsgränserna.
18. Det är vår grundinställning att unga bör involveras i alla relevanta sammanhang och på alla nivåer. Möjligheterna för ungdomsorganisationer att spela en roll i den globala politiken ökar när de internationella kontakterna blir fler och nätverk bildas mellan personer och organisationer. Allas rätt till fri rörlighet över nationsgränserna får inte inskränkas genom att ansökan om, och möjligheten att

erhålla, visum försvåras. Detta hindrar unga att engagera sig och ungdomsorganisationerna att organisera sig.

19. De frågor som ligger till grund för ungas organisering och som påverkar unga och ungdomsorganisationers villkor berörs till stor del av europeiska institutioner. Beslutsfattare och opinionsbildare har inte fullt ut lyckats föra ungas frågor på den europeiska arenan. LSU ska gemensamt med europeiska ungdomsorganisationer arbeta för att unga har inflytande och makt även i dessa forum.
20. Omställningen till ett hållbart samhälle är oundviklig och innebär stora förändringar för hela vår världsbild. Unga ledare måste vara med och hitta de lösningar som behövs för att möta utmaningarna som klimatomställningen bär med sig.

LSU:s medlemsorganisationer har beslutat att LSU ska verka för:

- att det på alla politiskt och offentligt beslutsfattande nivåer inkluderas ett ungdomsperspektiv, tillsammans med unga och ungdomsorganisationer,
- att ungdomsperspektivet genomsyrar alla relevanta politikområden,
- att de inflytandeforum som skapas för ungas delaktighet leder till reellt inflytande,
- att forskning kring ungas delaktighet, attityder, organisering, rättigheter och representation ges ökade medel,
- att föreningsfriheten erkänns fullt ut genom att tvångsanslutningar avskaffas,
- att samarbete underlättas genom en mindre misstänksam och mer generös hantering av visumansökningar.

Medborgarliga perspektiv

21. En demokrati förutsätter medborgarnas lika värde samt jämlika möjligheter att delta, att utöva inflytande och makt. Vi lyfter fram vikten av att makten i samhället måste vara utspridd och att alla oavsett ålder, etnisk bakgrund, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, kön, könsidentitet, könsuttryck eller geografisk hemvist ges samma möjligheter och rättigheter.
22. Vi ser hur olika normer samverkar vilket kan leda till att unga människor kan utsättas för multipel diskriminering. Detta får aldrig accepteras och måste upphöra.
23. Ett arbete för demokrati, mångfald och utveckling måste innehålla ett ständigt jämställdhetsperspektiv och aktivt jämställdhetsarbete. Könsnormer måste brytas och härskartekniker belysas. Samhället måste konsekvent arbeta för att ge människor kunskap och förutsättningar för att leva sina liv jämställt.
24. Funktionshinder uppstår när miljöer inte är anpassade efter alla människors behov. Tillgänglighet är en förutsättning för att alla människor ska kunna delta fullt ut i samhället. Ungdomsorganisationer behöver tillgång till kunskap, stöd och resurser för att göra sin verksamhet tillgänglig för fler.
25. Alla människor har rätt att forma sin egen identitet. En kulturell mångfald är nödvändig och berikande i vårt samhälle. Kravet på kulturell mångfald får dock aldrig leda till kulturell underordning, då rätten att slippa utöva och manifesteras sin kultur är lika viktig som rätten att få lov att göra det.
26. Religion eller annan trosuppfattning är en viktig del i många unga människors liv. Alla ska ha friheten att byta religion eller tro och frihet att ensam eller i gemenskap med andra, offentligt eller enskilt, utöva sin religion eller tro. Denna frihet inskränks bara av andra personers fri- och rättigheter.

27. Vi lever i ett heteronormativt samhälle. Hur en person väljer att identifiera sig oavsett sexualitet, könsidentitet, könsuttryck är en personlig identitetsuppfattning och var och ens frihet att uttrycka och bli respekterad för.
28. Fördomar och attityder i samhället baserat på ålder leder till negativ särbehandling av unga. Omotiverade åldersgränser för att exempelvis sitta i en styrelse, gå in i en matbutik eller köa för en bostad kränker unga människors rättigheter och kan utgöra ett hinder för unga människor att delta fullt ut i samhället. Åldersdiskriminering ska inte likställas med åldersdiskriminering.
29. En uppgift för demokratin är att kanalisera mångfalden in i beslutsfattandet och därigenom stärka beslutens legitimitet och långsiktighet. I ett samhälle som konsekvent exkluderar grupper förlorar demokratin sin styrka och legitimitet. Därför tar vi avstånd från alla former av diskriminering.
30. Mångfalden i vårt samhälle är inte valbar, den är en realitet och en vision. Utanförskap är inte bara ett problem för den som upplever sig stå vid sidan av, det är ett problem för alla. Att bryta utanförskap och ge utrymme för inkludering är nödvändigt för att långsiktigt upprätthålla ett fungerande samhälle. Uppdraget är att göra mångfald till en resurs och inkludering till verklighet i verksamhet och föreningsliv. LSU arbetar ständigt för ett samhälle som är jämlikt, jämställt och rättvist.

LSU:s medlemsorganisationer har beslutat att LSU ska verka för:

- att diskrimineringslagar ska ge alla likvärdigt skydd,
- att begreppen invandrare och svensk inte används som varandras motsatser, samt
- att alla medborgare har samma medborgerliga rättigheter.

Ekonomiska perspektiv

31. Fattigdom är ett hinder för främjandet och förverkligandet av mänskliga rättigheter världen över. Unga är mer sårbara för fattigdomens konsekvenser än andra. Ekonomisk trygghet är centralt för människors möjligheter att åtnjuta sina mänskliga rättigheter. På motsvarande sätt är upprätthållandet av mänskliga rättigheter en förutsättning för ekonomisk utveckling. FN:s millenniemål är ett helhetsgrepp för en global utveckling. Unga och ungdomsorganisationer, lokalt som globalt, har en självklar och avgörande roll i arbetet med att förverkliga FN:s millenniemål.
32. Andelen unga fattiga i Sverige har nästan fördubblats på 20 år. Ungas skuldsatthet ökar oroväckande snabbt. En värdig levnadsstandard är en rättighet och är förutsättningen för människors möjligheter att verka demokratiskt som medborgare. Samhället har ett ansvar för dem som av någon anledning inte har möjlighet att skapa sig en skälig levnadsstandard.
33. Föreningslivet är en av demokratin mest centrala hörnstenar. I Sverige har kommuner, landsting och stat, det offentliga, sedan decennier valt att stödja föreningslivet med ekonomiska bidrag, och inskränkt skattskyldighet. Detta stöd möjliggör för föreningar att, i sin verksamhet, omfatta alla medborgare. Att föreningar verkar oberoende av stater, kommuner och landsting, sätter sina egna mål, beslutar om sin egen verksamhet och sin egen organisationsform är mycket viktigt. Därför måste bidragen vara utformade på ett sätt som gör att de i mycket liten utsträckning styr verksamheten. Regelverket ska underlätta för ungdomsorganisationer att ha flera finansieringskällor, för att säkra sin självständighet och långsiktiga utveckling.
34. Idrottsföreningar och folkbildning har idag, genom särskild lagstiftning och bidrag, mer gynnsamma förutsättningar än ungdomsorganisationer, utan att det politiskt har motiverats.

LSU:s medlemsorganisationer har beslutat att LSU ska verka för:

- att offentliga organisationsbidrag till civilsamhället utformas på ett sådant sätt att de inte äventyrar utan tvärtom bejakar organisationernas självständighet och frihet,

- att ökade ekonomiska resurser satsas på ungas organisering,
- att ungdomsorganisationers ekonomiska och juridiska villkor görs likvärdiga med idrottsorganisationer och folkbildningen, på alla nivåer i Sverige,
- att ungdomsorganisationerna får ökat inflytande över statsbidragen.

Sociala perspektiv

35. Fred och säkerhet är en förutsättning för människors möjlighet att åtnjuta sina mänskliga rättigheter. För att skapa långsiktigt hållbara förutsättningar måste unga människor vara delaktiga i de processer som ska främja fred, säkerhet och utveckling. Samarbete mellan ungdomsorganisationer för att stödja ungas demokratiska organisering i dessa delar av världen ska underlättas och uppmuntras.
36. Ungas förutsättningar till engagemang är starkt kopplade till ungas livsvillkor. Andelen unga som känner tilltro till framtiden har minskat. Arbetslöshet och ohälsa bland unga människor är exempel som får konsekvenser som kan påverka hela samhällsutvecklingen. Detta samband behöver synas också i politiska beslut. Drogberoende och annat destruktivt beteende bland unga behöver också särskild uppmärksamhet i politiken. Denna utveckling måste och kan brytas genom långsiktigt konstruktiva insatser samordnade av flera aktörer på alla nivåer i samhället.
37. I media förekommer unga oftast relaterat till problem. En mer nyanserad bild skulle förbättra ungas självbild, utveckla samhällets attityd och kunna visa på konstruktivt agerande och bra förebilder för unga människor.
38. Sexuell hälsa bör vara ett mål integrerat i såväl folkhälsopolitiken och ungdomspolitikerna som politiken för global utveckling. Målet om sexuell hälsa uppnås genom att alla människor har lika möjligheter, rättigheter och förutsättningar att kunna bejaka sin sexualitet och bestämma över sin egen kropp.
39. Skolan ska ge en grund för ett livslångt lärande. Att lära för livet innebär en möjlighet att praktisera saker för livet, uppmuntra kritiskt tänkande och att skapa ett oberoende av föräldrar och andra fullt myndiga personer. Skolan är dessutom en viktig mötesplats för unga människor. Grundutbildning ska vara obligatorisk och högre utbildning ska vara tillgänglig för alla på grundval av förmåga. Det är en självklarhet att alla elever och studenter har rätt att, utifrån sitt perspektiv och sina villkor, kunna påverka sin skola och utbildning. Utbildning är en förutsättning för förverkligandet av alla andra rättigheter.

LSU:s medlemsorganisationer har beslutat att LSU ska verka för:

- att ungdomsorganisationernas verksamhet och åsikter ses som en ledande kraft i samhällets sociala utveckling
- att Sverige stödjer ungas demokratiska organisering i de delar av världen där förtryck, konflikter eller fattigdom är utbrett, bland annat genom att underlätta samarbete med ungdomsorganisationer i Sverige,
- att en mer nyanserad bild av unga och ungas engagemang förekommer i media.